

FIȘA DISCIPLINEI
Teorii si modele ale comunicarii
Anul universitar 2025-2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca
1.2. Facultatea	Facultatea de Științe Politice, Administrative și ale Comunicării
1.3. Școala doctorală	Școala Doctorală de Comunicare, Relații Publice și Publicitate
1.4. Domeniul de studii	Științe ale Comunicării
1.5. Ciclu de studii	DOCTORAT

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	Teorii si modele ale comunicarii			Codul disciplinei	SDCRPP1
2.2. Titularul activităților de curs	Prof. univ. dr. Delia Cristina Balaban (Bălaș)				
2.3. Titularul activităților de seminar	Prof. univ. dr. Vincze Orsolya				
2.4. Anul de studiu	1	2.5. Semestrul	1	2.6. Tipul de evaluare	Colocviu
2.7. Regimul disciplinei	Obligativu	2.8. Tipul disciplinei	Disciplină fundamentală (DF)		

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/ laborator/ proiect	2
3.4. Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5. curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					47
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					46
Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					47
Tutoriat (consiliere profesională)					2
Examinări					2
Alte activități					
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				144	
3.8. Total ore pe semestru				200	
3.9. Numărul de credite				8	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	
4.2. de competențe	

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	

6. Rezultatele învățării specifice disciplinei

Cunoștințe
• analizează critic și delimitează conceptele avansate de media și medii digitale, cu accent pe transmisia comunicării prin tehnologii electronice și pe implicațiile lor teoretice. • evaluează comparativ teoriile comunicării de masă aplicabile televiziunii, presei scrise și radioului, analizând impactul acestora asupra formării opiniei publice și a proceselor de influență socială. • interpretează procesele complexe de interacțiune și comunicare umană mediată din perspective politice, economice, culturale, sociale, semiotice și hermeneutice, integrând cadre teoretice clasice și contemporane. • aplică și critică metodologii teoretice și epistemologice utilizate în cercetarea științifică avansată, incluzând formularea problemelor de cercetare, dezvoltarea ipotezelor, designul cercetării, analiza datelor și validarea concluziilor. • evaluează critic utilizarea inteligenței artificiale, a învățării automate, a statisticii avansate și a bazelor de date în analiza comunicării și în extracția de semnificații din seturi complexe de date. • analizează strategii teoretice și metodologice pentru gestionarea volumelor mari de date în cercetarea comunicării, utilizând algoritmi de învățare automată pentru identificarea tiparelor discursive și generarea de cunoaștere aplicabilă în contexte socio-economice și organizaționale. • evaluează și selectează instrumente computaționale de vizualizare a datelor pentru reprezentarea și interpretarea critică a fenomenelor de comunicare, utilizând hărți, grafice, diagrame și infografice ca suport analitic. • analizează și utilizează instrumente digitale avansate pentru analiza, agregarea și explorarea interactivă a datelor multidimensionale, facilitând investigarea fenomenelor de comunicare din perspective multiple și interdisciplinare.
Aptitudini
• aplică cadre teoretice din domeniul teoriilor comunicării pentru a formula întrebări de cercetare riguroase și relevante, asigurând coerența conceptuală și consistența argumentativă a demersului științific. • aplică strategii metodologice și epistemologice pentru formularea și operaționalizarea ipotezelor de cercetare în studiul proceselor de comunicare, în vederea maximizării validității și robusteții analitice. • utilizează metode sistematice de selecție, evaluare și organizare a literaturii de specialitate, pentru a asigura calitatea și relevanța fundamentării teoretice a cercetării în comunicare. • aplică tehnici de analiză critică a surselor academice și a materialelor textuale pentru a identifica concepte-cheie, relații teoretice și lacune de cercetare în domeniul comunicării. • aplică metode de sinteză și structurare a informației pentru redactarea de abstracte academice clare, coerente și conforme standardelor internaționale de publicare științifică. • utilizează tehnici de extracție și integrare a informației din texte teoretice și studii empirice pentru a susține argumentarea științifică și poziționarea cercetării în cadrul dezbaterilor academice actuale.
Responsabilitate și autonomie

• interpretează și sintetizează informații noi și complexe provenite din surse diverse. • sprijină cercetători în desfășurarea experimentelor, realizarea analizelor, dezvoltarea de produse sau procese noi, elaborarea teoriei și activitățile de control al calității. • realizează procesul de clasificare a informațiilor în categorii • desfășoară cercetare cantitativă și cantitativă prin realizarea unei investigații empirice sistematice a fenomenelor observabile, utilizând tehnici statistice, matematice sau computaționale. • redactează abstracte academice (scurte și extinse) pentru conferințe științifice naționale și internaționale, respectând convențiile disciplinare, cerințele editoriale și standardele de claritate, coerență și rigoare teoretică. • sintetizează contribuțiile teoretice și metodologice ale cercetării în formulări concise și relevante, adaptate diferitelor formate de diseminare științifică. • elaborează highlights pentru articole științifice, evidențiind aportul original, relevanța teoretică și implicațiile cercetării în domeniul studiilor de comunicare.
--

7. Conținuturi

7.1 Curs	Metode de predare - învățare	Observații ¹
Introducere	Prezentare și discuții	
Fundamente epistemologice și ontologice ale teoriilor comunicării – paradigme clasice și contemporane; pozitivism, interpretativism, constructivism, critică și post-structuralism.	Prezentare și discuții	
Evoluția teoriilor comunicării: de la modele liniare la abordări sistematice și relaționale – comparații critice între modele informaționale, semiotice, culturale și discursive.	Prezentare și discuții	
Teorii ale comunicării mediate digital – platformizare, algoritmi, inteligență artificială, ecologii media și transformări ale spațiului public.	Prezentare și discuții	
Comunicare, cunoaștere și producerea adevărului – expertiză, autoritate epistemică, știință, dezinformare și legitimitate discursivă.	Prezentare și discuții	
Interdisciplinaritate în teoriile comunicării – relații cu sociologia, filosofia, științele politice, antropologia, studiile media și științele datelor.	Prezentare și discuții	
Metateorie și construcție teoretică în studiile de comunicare – evaluarea teoriilor, criterii de validitate, transfer teoretic și dezvoltarea de cadre conceptuale originale.	Prezentare și discuții	
Teorii ale comunicării și metodologia cercetării doctorale – relația dintre teorie, întrebări de cercetare, ipoteze și design metodologic.	Prezentare și discuții	
Documentare și strategii de utilizare a bazelor de date bibliografice. Prezentarea literaturii	Prezentare și discuții	

¹ De exemplu aspecte organizatorice, recomandări pentru studenți, aspecte specifice legate de curs/seminar cum ar fi invitarea unor practicieni în domeniu etc.

1 Citări, bibliografie, tehnici și softuri bibliografice și de citări	Prezentare si discutii	
Titlul și rezumatul. Structură și tipologie	Prezentare si discutii	
Informatii despre redactarea tezei. Structura capitolelor și elemente de tehnoredactare	Prezentare si discutii	
Bibliografie Balaban, Delia Cristina (2010): <i>Comunicare mediatică</i>, Tritonic, București. Balaban, Delia Cristina (2005): <i>Direcții de dezvoltare în știința comunicării</i>, în: <i>Revista Transilvană de științele comunicării</i>, nr.1/2005, p. 7-18. Balaban, Delia Cristina (2007): <i>Locul și rolul British Cultural Studies în cercetarea efectelor media</i>, în: <i>Revista Transilvană de științele comunicării</i>, nr.4/2007, p. 30-35. Balaban, Delia Cristina (2008): <i>Noi teorii în cercetarea efectelor comunicării media. Framing sau teoria cadrelor de interpretare</i>, în <i>Revista Media</i>, nr. 2/2008. Castells, M. (2010). <i>The rise of the network society</i> (2nd ed.). Wiley-Blackwell. Dobrescu Paul/ Bârgăoanu, Alina/ Corbu Nicoleta (2007): <i>Istoria comunicării</i>, editura comunicare.ro, București. DeFleur, M. L. & DeFleur, M. H. (2022). <i>Mass Communication Theories Explaining Origins, Processes, and Effects</i>. Routledge Manning, J. (2017). Theoretical traditions. In <i>The sage encyclopedia of communication research methods</i> (Vol. 4, pp. 1761-1763). SAGE Publications, Inc, https://doi.org/10.4135/9781483381411.n625 McQuail, D. (2010). <i>McQuail's mass communication theory</i> (6th ed.). Sage. Van Dick, Jose (2013). <i>The Culture of Connectivity. A critical History of Social Media</i>, Oxford University Press. van Dijck, J., Poell, T., & de Waal, M. (2018). <i>The platform society</i>. Oxford University Press.		
7.2 Seminar / laborator	Metode de predare - învățare	Observații
1. Definiții și elemente ale comunicării: media, mass-media, new media, social media, tipologii media.	Prezentare orală si discutii.	
2. Dezvoltarea unui proiect de cercetare de la formularea temei, a obiectivelor și întrebărilor de cercetare la designul metodologic, partea I	Prezentare orală discutii..	
3. Dezvoltarea unui proiect de cercetare de la formularea temei, a obiectivelor și întrebărilor de cercetare la designul metodologic, partea II	Prezentare orală discutii..	
4. Principalele domenii ale cercetării în comunicarea media și abordarea lor metodologică	Prezentare orală discutii..	
5. Paradigme în științele comunicării I	Prezentare orală discutii..	
6. Paradigme în științele comunicării II	Prezentare orală discutii..	
7. Media clasică versus media digitala, social media	Prezentare orală discutii.	
8. Teorii despre efectele media.	Prezentare orală discutii..	Vor fi discutate și aspecte privind social media.

9. <i>Agenda Setting, Framing și Priming</i>	Prezentare orală discutii..	Vor fi discutate și aspecte privind social media.
10. Teoria utilizării și a recompenselor (UGA)	Prezentare orală discutii..	Vor fi discutate și aspecte privind social media.
11. Teorii despre sfera publică, opinia publică	Prezentare orală discutii..	
12. Prezentari ale doctoranzilor cu privire la cadrul teoretic al proiectelor individuale		
Bibliografie Balaban, Delia Cristina (2010): <i>Comunicare mediatică</i>, Tritonic, București. Balaban, Delia Cristina (2005): <i>Direcții de dezvoltare în știința comunicării</i>, în: <i>Revista Transilvană de științele comunicării</i>, nr.1/2005, p. 7-18. Balaban, Delia Cristina (2007): <i>Locul și rolul British Cultural Studies în cercetarea efectelor media</i>, în: <i>Revista Transilvană de științele comunicării</i>, nr.4/2007, p. 30-35. Balaban, Delia Cristina (2008): <i>Noi teorii în cercetarea efectelor comunicării media. Framing sau teoria cadrelor de interpretare</i>, în <i>Revista Media</i>, nr. 2/2008. Castells, M. (2010). <i>The rise of the network society</i> (2nd ed.). Wiley-Blackwell. Dobrescu Paul/ Bârgăoanu, Alina/ Corbu Nicoleta (2007): <i>Istoria comunicării</i>, editura comunicare.ro, București. DeFleur, M. L. & DeFleur, M. H. (2022). <i>Mass Communication Theories Explaining Origins, Processes, and Effects</i>. Routledge Manning, J. (2017). Theoretical traditions. In <i>The sage encyclopedia of communication research methods</i> (Vol. 4, pp. 1761-1763). SAGE Publications, Inc, https://doi.org/10.4135/9781483381411.n625 McQuail, D. (2010). <i>McQuail's mass communication theory</i> (6th ed.). Sage. Van Dick, Jose (2013). <i>The Culture of Connectivity. A critical History of Social Media</i>, Oxford University Press. van Dijck, J., Poell, T., & de Waal, M. (2018). <i>The platform society</i>. Oxford University Press.		

8. Evaluare

Tip activitate	8.1 Criterii de evaluare ²	8.2 Metode de evaluare ³	8.3 Pondere din nota finală
8.4 Curs	Prezentarea proiectelor	Evaluare orală	60%
8.5 Seminar/laborator	Predarea și discutarea în grup a unei teme	Verificare pe parcurs	40%
8.6 Standard minim de promovare			
Doctorandul ar trebui să fie capabil să înțeleagă, să contextualizeze teoretic și să evalueze critic provocările metodologice și etice ale studierii comunicării, să dezvolte capacitatea de interpretare, de analiza și problematizarea fenomenelor de comunicare în cadrul diferitelor paradigme și teorii ale comunicării.			

² Criteriile de evaluare trebuie să reflecte direct rezultatele învățării vizate la nivel de program de studii, respectiv la nivel de disciplină. Mai concret, se evaluează achizițiile de învățare menționate în rezultatele anticipate ale învățării.

³ Se recomandă stabilirea atât a metodelor de evaluare finală, cât și a strategiei de evaluare pe parcurs.

9. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)⁴

 Eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă								
								
								

Data completării:
Septembrie 2025

Semnătura titularului de curs
Prof. univ. dr. Delia Bălaș

Semnătura titularului de seminar
Prof. univ. dr. Vincze Orsolya

Data avizării în departament:
Septembrie 2025

Semnătura directorului SDCRPP
Prof. univ. dr. Delia Bălaș

⁴ Selectați o singură etichetă, cea care, în conformitate cu [Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic](#), se potrivește cel mai bine disciplinei. Dacă disciplina tratează tema dezvoltării durabile la modul general (de ex. prin prezentarea/introducerea cadrului general al dezvoltării durabile etc.) atunci se poate alocă eticheta generală de Dezvoltare Durabilă. Dacă niciuna dintre etichete nu descrie disciplina, selectați ultima opțiune: „Nu se aplică nici o etichetă”.